

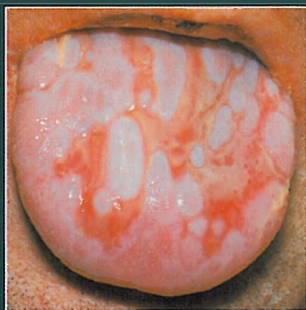
R. J. G. RYCROFT, S. J. ROBERTSON, S. H. WAKELIN

DERMATOLOGIA

Redakcja naukowa wydania polskiego

LIDIA RUDNICKA, MAŁGORZATA OLSZEWSKA, MARTA SAR-POMIAN

PZWL

RICHARD J. G. RYCROFT
STUART J. ROBERTSON
SARAH H. WAKELIN

DERMATOLOGIA

Redakcja naukowa wydania polskiego
prof. dr hab. med. LIDIA RUDNICKA
dr hab. n. med. MAŁGORZATA OLSZEWSKA
lek. MARTA SAR-POMIAN

Tłumaczenie z języka angielskiego
lek. PAWEŁ TRACZEWSKI

PZWL

SPIS TREŚCI

3

Przedmowa do drugiego wydania . . . 7
Wstęp 8

CZĘŚĆ 1 DERMATOZY

Wyprysk/zapalenie skóry

Wyprysk atopowy (atopowe zapalenie skóry) 14
Wyprysk podudzi (wyprysk żylny, grawitacyjny, żyłakowy, z zastojem) 17
Łojotokowe zapalenie skóry (wyprysk łojotokowy) 18
Wyprysk pieniążkowy 20
Wyprysk zimowy 21
Wyprysk potnicowy dłoni i stóp (*pompholyx*) 22
Młodzieńcze zapalenie skóry stóp 23
Świerzbiczka guzkowa 23
Liszaj zwykły 24
Kontaktowe zapalenie skóry 25
Samouszkodzenia skóry (*dermatitis artefacta*) 28

Niezapalne dermatozy zawodowe

Trądzik chlorowy (*chloracne*) . . . 29
Inne dermatozy zawodowe 30
Nadmierna potliwość (hiperhidroza) 31

Pokrzywka

Pokrzywka kontaktowa 32
Pokrzywka fizykalna 33
Pokrzywka zwykła 34
Pokrzywka naczyniowa 34
Obrzęk naczynioruchowy 35
Mastocytoza i pokrzywka barwnikowa 36

Choroby grudkowo-złuszczające

Łuszczyca 38
Przysłuszczyca plackowata drobnoogniskowa 43
Łupież różowy Giberta 44
Łupież czerwony mieszkowy . . . 45
Przysłuszczyca (*Pityriasis lichenoides*) 46
Liszaj płaski 47

Choroby pęcherzowe

Pęcherze podrogowe
Potówki zwykłe 52
Podrogowa dermatoza krostkowa 52

Pęcherze śródskórkowe

Choroba Haileya-Haileya (rodzenna łagodna przewlekła pęcherzyca) 53
Pęcherzyca 54

Pęcherze podnaskórkowe

Pemfigoid pęcherzowy 56
Pemfigoid błon śluzowych (pemfigoid bliznowaciejący) . . 56
Pemfigoid ciężarnych 57
Nabyte pęcherzowe oddzielanie się naskórka . . . 58
Opryszczkowe zapalenie skóry 58
Linijna IgA dermatoza pęcherzowa 59
Toczeń rumieniowaty układowy pęcherzowy 60
Pęcherzowy rumień wielopostaciowy 60
Liszaj płaski pęcherzowy i *lichen planus pemphigoides* 61

Pęcherzowe oddzielanie się naskórka

Postać zwykła pęcherzowego oddzielania się naskórka 62
Postać łącząca pęcherzowego oddzielania się naskórka 63
Postać dystroficzna pęcherzowego oddzielania się naskórka 64

Zaburzenia rogowacenia

Rogowacenie mieszkowe 65
Dermatozy perforujące 65
Erytrokeratodermie 66
Choroba Dariera 67

Rogowce dłoni i stóp

Dziedziczny rogowiec dłoni i stóp 68
Nabyty rogowiec dłoni i stóp 69
Rogowiec punktowy dłoni 69

Rybie łuski

Rybia łuska zwykła 70
Rybia łuska dziedziczna recesywnie związana z chromosomem X 71
Niepęcherzowa wrodzona erythrodermia ichtiotyczna . . . 72
Pęcherzowa wrodzona erythrodermia ichtiotyczna . . . 73
Rybia łuska blaszkowata 74
Rybia łuska arlekinowa 74

Zespoły rybiej łuski

Zespół Nethertona 75

Trądzik i inne związane z nim choroby

Trądzik pospolity 76
Trądzik indukowany lekami 77
Acne excoriée 78
Trądzik niemowlęcy 78
Zapalenie mieszków włosowych skóry głowy związane z trądzikiem 78
Trądzik różowaty 79
Okoloustne zapalenie skóry 80

Dermatozy okolicy narządów płciowych i odbytu

Rogowce krwawe 82
Brodawkowatość 82
Plamki Fordyce'a 83
Torbiele naskórkowe 84
Kalcynoza moszny 84
Liszaj twardzinowy 85
Liszaj płaski 86
Reaktywne zapalenie stawów . . . 88
Zapalenie żołądki Zoona 89
Pozasutkowa postać choroby Pageta 89
Ropnie mnogie pach (trądzik apokrynowy) 90
Acrodermatitis enteropathica . . . 90
Skórna postać choroby Leśniowskiego-Crohna 91
Choroba Behçeta 92
Neoplazja śród nabłonkowa 93
Opryszczka narządów płciowych . 94
Drożdżycza (kandydoza) 95
Kiła 96

Choroby włosów

Lysienie plackowate	.98
Lysienie telogenowe	.99
Lysienie androgenowe	.100
Lysienie bliznowaciejące	.100
Trichotillomania	.101
Hirsutyzm	.102
Hipertrychoza	.102

Zaburzenia pigmentacji

Hipermelanozy

Przebarwienia pozapalne	.103
Plamy typu kawa z mlekiem	.104
Skrobia wica plamista i liszaj amyloidowy	.106
Znamię Beckera	.106
Nietrzymanie barwnika (<i>incontinentia pigmenti</i>)	.107
Melazma	.108
Poiklodermia Civatte'a	.108
Melanocytoza skórna	.109

Hipomelanozy

Bielactwo	.110
Znamię Suttona (znamię halo)	.111
Znamię bezbarwne	.111
Nietrzymanie barwnika z odbarwieniami (hipomelanoza Itō)	.112
Albinizm oczno-skórny	.112
Piebaldyzm	.113
Łupież biały	.114
Samoistny kropelkowy niedobór barwnika	.114

Zaburzenia pigmentacji niezwiązane z melaniną

Hemosyderoza	.115
Karotenemia	.116
Ochronoza	.116
Srebrzyca (<i>argyria</i>)	.116
Złocica (<i>chrysiasis</i>)	.116
Zmiany barwnikowe indukowane lekami	.117

Nadwrażliwość na światło

Nabyte idiopatyczne fotodermatozy

Wielopostaciowe osutki świetlne (PLE)	.119
Świerzbączka letnia (<i>actinic prurigo</i>)	.120
Przewlekłe posłoneczne zapalenie skóry	.121
Pokrzywka słoneczna	.122
Opryszczki ospówkowate	.122
<i>Phytophotodermatitis</i>	.122

Fotodermatozy o podłożu genetycznym i metabolicznym

Porfirie skórne	.124
Porfiria skórna późna	.124
Protoporfiria erytropoetyczna	.125
Wrodzona protoporfiria erytropoetyczna	.126

Fotodermatozy z defektem naprawy DNA

Skóra pergaminowata i barwnikowa	.127

Inne fotodermatozy o podłożu metabolicznym

Pelagra	.128

Choroby naczyń krwionośnych

Nieprawidłowości strukturalne

Naczyniak limfatyczny; limfangiektazje	.129
Teleangiektazje	.130
Rogowce krwawe	.132
Plamy naczyniowe typu czerwonego wina	.134
Plamy łososiowe	.135
Znamię blade	.136
Naczyniaki	.136
Owrodzenia kończyn dolnych pochodzenia naczyniowego	.138

Choroby zapalne

Odmrożyny	.140
Zapalenie naczyń włosowatych	.141
<i>Livedo reticularis</i>	.142
Zapalenie naczyń <i>Erythema elevatum diutinum</i>	.145
Piodermia zgorzelinowa	.146

Zespół Sweeta (ostra gorączkowa dermatoza neutrofilowa)	.147
<i>Panniculitis</i> (zapalenie podskórnej tkanki tłuszczowej)	.148

Skórne manifestacje chorób układowych

Rogowacenie ciemne	.149
Porokeratozy	.150
Ziarniniak obrączkowy	.152
Obumieranie tłuszczowate	.153
Sarkoidoza	.154
Guzki reumatoidalne	.155
Ziarniniakowe zapalenie warg (zapalenie warg Meisnera)	.156
Twardzina ograniczona (<i>morphea</i>)	.156
Twardzina układowa	.158
Obrzęk twardzinowy Buschkego	.159
Zapalenie skórno-mięśniowe	.160
Toczeń rumieniowaty krążkowy (DLE)	.161
Podostry skórny toczeń rumieniowaty	.162
Toczeń rumieniowaty układowy (SLE)	.163
Rumień wielopostaciowy	.164
Choroba Stilla	.165

Zmiany polekowe

Osutki plamisto-grudkowe (<i>exanthema</i>)	.166
Ostra uogólniona osutka krostkowa (AGEP)	.167
Zespół DRESS (reakcja polekowa z eozynofilią i objawami ogólnoustrojowymi)	.167
Pęcherzowe reakcje polekowe	.167
Pokrzywka	.168
Zapalenie naczyń	.168
Zespół Stevensa-Johnsona	.168
Rumień trwały	.168
Toksyczna nekroliza naskórka (zespół Lyella)	.170
Osutki liszajopodobne	.171
Nadwrażliwość na światło	.172
Przerost dziąseł	.172
Jodzica	.172

CZĘŚĆ 2

NOWOTWORY

Łagodne nowotwory wywodzące się z naskórka

Znamię naskórkowe	174
Znamię łojowe	174
Brodawka łojotokowa	175
<i>Dermatosis papulosa nigra</i>	176
Rogowiak kolczystokomórkowy (<i>keratoacanthoma</i>)	177
Rogowiak jasnokomórkowy (guz Degosa)	178
Torbiel naskórkowa	178
Torbiel tricholemmalna	179
Prosak	179

Łagodne nowotwory wywodzące się ze skóry właściwej

Włókniak twardy	180
<i>Xanthogranuloma juvenile</i>	180
Kępki żółte powiek	181
Naczyniakowłókniak	181
Ziarniniak naczyniowy	181
Angioplazja grudkowa z eozynofilią (<i>angiolympoid hyperplasia with eosinophilia</i>)	182
Guz splotowy (<i>glomus tumor</i>)	182
Mięśniak gładkokomórkowy	183
Torbiel śluzowa	183
<i>Chondrodermatitis nodularis</i>	184
Bliznowce i blizny przerostowe	184

Łagodne guzy wywodzące się z przydatków skóry

Guzy mieszkka włosowego	185
Guzy gruczołów apokrynowych	186
Guzy gruczołów ekrynowych	186

Łagodne zmiany melanocytowe

Wrodzone znamię melanocytowe	188
Znamię błękitne	189
Znamię melanocytowe atypowe	189
Łagodne nabyte znamię melanocytowe	190
Znamię Spitz	191
Piegi	191
Plamy soczewicowate	192

Nowotwory złośliwe i ich stany prekursorowe

Rogowacenie słoneczne (<i>solar keratosis, actinic keratosis</i>)	193
Czerniak	194
Choroba Bowena	196
Rak kolczystokomórkowy	197
Rak podstawnokomórkowy	198
Mięsak naczyniowy (<i>angiosarcoma</i>)	199

Skórne choroby limfoproliferacyjne

Łagodny naciek limfocytarny Jessnera	200
<i>Lymphomatoid papulosis</i>	200
Ziarniniak grzybiasty	201
Zespół Sézary'ego	202
<i>Limfocytoma</i>	202
Pierwotny chłoniak skóry z komórek B	203

CZĘŚĆ 3

ZAKAŻENIA I ZARAŻENIA

Zakażenia bakteryjne

Liszajec	206
Nieszowica	207
Zapalenie mieszków włosowych	207
Czyrak i czyrak gromadny	208
Rzekome zapalenie mieszków włosowych	209
Róża, zapalenie skóry i tkanki podskórnej oraz martwicze zapalenie powięzi	210
Plonica	211
Zespół wstrząsu toksycznego	211
Gronkowcowy zespół oparzonej skóry	212
Posocznica gonokokowa	212
Zakażenie meningokokowe	213
Łupież rumieniowy	214
Keratoliza dziobata (<i>pitted keratolysis</i>)	215
Gruźlica skóry	216
Tuberkulidy	217
Trąd	218
Zakażenie mykobakteriami szybko rosnącymi	218
Zakażenie prątkiem <i>Mycobacterium marinum</i> (ziarniniak akwariowy)	220
Choroba z Lyme	221

Zakażenia grzybicze

Dermatofitozy	222
Łupież pstry	224
Sporotrychoza	225
Infekcje drożdżakowe	226
<i>Mycetoma</i>	227

Zakażenia wirusowe

Odra	228
Różyczka	228
Rumień zakaźny	229
Zespół dłoni, stóp i ust	229
Gorączka gruczołowa (mononukleozą zakaźną)	230
Ospa wietrzna	230
Półpasiec	231
Opryszczka zwykła	232
Brodawki wirusowe	234
<i>Epidermodysplasia verruciformis</i>	236
Mięczak zakaźny	236
Nieszowica wirusowa (<i>orf</i>)	237

Zakażenie ludzkim wirusem niedoboru odporności (HIV)

Dermatozy związane z zakażeniem HIV	238

Zarażenia

Ukąszenia owadów i roztoczy (pokrzywka grudkowa)	243
Użądlenia owadów	244
Świerzb	244
Ukąszenia pluskwy domowej	246

Wszawica

Wszawica głowowa	246
Wszawica łonowa	246
Wszawica odzieżowa	247

Choroby tropikalne

Leiszmanioza skórna	248
Muszyca	249
Onchocerkoza (ślepotą rzeczną)	250
Zespół larwy skórnej wędrującej	251
Strongyloidoza (<i>larva currens</i>)	251
Skorowidz	252